

op het programma staat. Dan barst er een waar volksfeest los, compleet met attracties en eettentjes; bij het feestbanket – geserveerd op eenvoudige houten banken – staan vaak buitenlandse gerechten op het menu, zoals *couscous* of *méchoui* (lam aan het spit), want de regionale specialiteiten zijn relatief duur en eerder iets voor toeristen.

Plateaus en grotten

Het landschap van de Dordogne bestaat niet alleen uit sappige, groene rivierdalen, maar ook uit schrale gebieden: de droge, vlakke plateaus. Deze hooggelegen Causses bestaan uit stenige, dorre weidegronden, die berucht zijn om hun gebrek aan water. Toch is alleen de oppervlakte droog, want al het water sijpelt weg in het waterdoorlatende kalksteen. Op de plek waar, diep onder de grond, het water wordt tegengehouden door een waterdichte laag van klei en mergel, kan een karstbron opwellen. Ook verdwijnen complete beken soms in een uitgesleten gat, waarna ze ondergronds verder stromen en pas kilometers verderop op een lagere plek in het dal weer tevoorschijn komen. Veel moeilijker te ontdekken zijn de grotten die zich in de kalksteenlaag hebben ge-

vormd. Ze zijn vaak afgesloten van de buitenwereld en worden door geheimzinnigheid omgeven. Speleologen maken er een sport van om in grotten door te dringen waar nog nooit iemand – of hoogstens in de prehistorie een cro-magnonmens – is geweest.

Kunst buiten de musea

De cro-magnonmensen hebben in de grotten bijzondere kunstwerken achtergelaten: schilderingen en ingekraste tekeningen van oerossen, bizons en mammoeten – grote prooidieren die zo vakkundig op de rotswanden zijn aangebracht dat ze, net als in de bioscoop, uit de wand tevoorschijn lijken te komen, om daarin vervolgens weer te verdwijnen. De afbeeldingen waren nooit ontstaan zonder de grotten, die met hun steeds veranderende vormen een natuurlijke sculptuur op zich vormen en die een magische uitwerking hebben op de kunstwerken van de prehistorische schilders.

Ook op andere plaatsen in het landschap van de Dordogne is – buiten de musea – kunst te vinden, ook moderne kunst. Steeds zochten kunstenaars hier inspiratie. Zo vond de van oorsprong Wit-Russische beeldhouwer Zadkine

Overal zijn schitterende dorpen tegen de kalksteenwanden 'geplakt', zoals hier Rocamadour

Onderweg in de Dordogne

2 Burchten in de rivierdelta – Castelnau en St-Laurent-les-Tours

Kaart: ► J/K 5, Oriëntatiekaartje: blz. 39

Vervoer: Daguitstapje van Bretenoux naar St-Céré, 15 km, twee burcht-bezichtigingen

De rivier de Dordogne ontspringt in de kloven van de Auvergne en stroomt dan nog een flink stuk zuidwaarts door dit oorsprongsgebergte. Onder Beaulieu buigt de steeds kalmer wordende rivier af naar het westen. Met verschillende zijrivieren vormt de Dordogne hier een brede delta, waar indrukwekkende burchten pronken op de laatste toppen van het Centraal Massief.

In de mondingsdriehoek van de rivieren Dordogne en Cère ligt op een strategisch belangrijke plek de heuvel van Castelnau. Drie provincies (Auvergne, Limousin en Quercy) grenzen hier aan elkaar. De eerste versterking, een eenvoudige donjon, werd in 1080 gebouwd door Hugue de Castelnau. Zijn geslacht hoorde vanaf de 11e eeuw tot de machtigste adellijke families van Quercy. Toen

hun leenheer, de graaf van Toulouse, in 1184 het beheer over Castelnau overdeed aan de burggraaf van Turenne (zie blz. 33), weigerden de burchtheren hun nieuwe heerser in te huldigen. Het resultaat was een bloedige strijd, die pas eindigde met een gerechtelijke uitspraak van de Franse koning: de heren van Castelnau moesten, als teken van gehoorzaamheid, voortaan elk jaar een ei naar de burcht van Turenne brengen.

Karakteristiek silhouet

Onderweg naar Castelnau (niet te verwarren met Castelnaud bij Sarlat) passeert u eerst **Bretenoux** 1. De in een schaakbordpatroon aangelegde nederzetting is een voorbeeld van een *bastide* (zie blz. 80) en werd in de 13e eeuw gesticht door de heren van Castelnau. Rond de nederzetting lag een vestingmuur (160 x 145 m), waarvan nu nog vier torens over zijn. Daarbuiten, aan de oe-

15 Panorama in het kwadraat – uitstapje naar St-Cirq-Lapopie

Kaart: ► H 8, Oriëntatiekaartje: blz. 113

Vervoer: Aard van de excursie: wandelen, autotocht en/of rondvaart;
duur: 1,5 uur (van Bouziès naar St-Cirq-Lapopie)

Met de auto is St-Cirq-Lapopie bereikbaar via een weg met fraaie panorama's. Met de boot komt u tot vlak onder het op de rotsen gelegen dorp en lopend volgt u eerst het jaagpad langs de rivier en klimt dan omhoog. Startpunt van al deze drie routevarianten is Bouziès. Alleen de derde optie brengt de rivier en het dorp daadwerkelijk bij elkaar.

Vóór de aanleg van de spoorlijn en enkele stuwen was de Lot een waterweg waarover kaas en steenkool uit het Centraal Massief tot in Bordeaux werden vervoerd. Paus Johannes XXII en de mercantilist Jean-Baptiste Colbert zorgden voor de benodigde infrastructuur, die vooral bestond uit sluizen en jaagpaden. Boven Cahors, waar de Lot zich in de Causse had ingesleten, versperden rotspartijen vaak de weg, waardoor de

schippers op de jaagpaden van oever moesten wisselen. Om dat te voorkomen werd tussen 1843 en 1847 bij Bouziès, waar kort voor de monding van de Célé het dal zeer smal wordt, een pad in de overhangende rotsen uitgehakt. Dit unieke jaagpad (*chemin de halage*) maakt nu deel uit van de langeafstandsroute GR36, maar leent zich ook voor kortere wandelingen. Het startpunt van dit wandelpad is bereikbaar via een hangbrug die bij Bouziès-Bas achter (of voor) de tunnel van de D662 afbuigt en via een enkele rijbaan begaanbaar is.

Geheim in de rotsen

Als u de auto op de parkeerplaats in **Bouziès** hebt neergezet, moet u nog eenmaal kort terugkeren naar de brug. In de rotsen waar u zojuist doorheen bent gereden, bevindt zich namelijk een grotvesting die u vast nog niet was opgevallen. Dit zogeheten **Château des**